

Who is the תנא

מאן תנא –

Overview

The משנה states that if one damaged מעילה בהן נכסים שאין בהן מעילה, he is חייב. The inference is that even though they are הקדש (to some extent) but since אין בהן מעילה, you are חייב. The גמרא then asks, 'who is the תנא' that maintains that you are חייב for damaging such הקדשות where there is no מעילה (if you derive benefit from them). There are הקדשות for which there is no מעילה according to all opinions¹. Why does the תנא ask מאן תנא, which indicates there is only a minority opinion? תוספות resolves this issue.

כלומר² פשיטא ליה דלא בא למעט ההקדשות דלית בהו מעילה כגון קרקע –

The questioner (מאן תנא) meant as follows: **it was certain** to the questioner **that** the תנא of the משנה when he stated מעילה בהן נכסים שאין בהן מעילה **did not intend to exclude**³ **those הקדשות for which there is no obligation of a מעילה**; **for instance** by קרקע. If someone derived benefit from קרקע that belongs to הקדש, the usual rules of מעילה do not apply. תוספות claims that we cannot say that this is what the משנה was referring to when it stated מעילה בהן נכסים שאין בהן מעילה, that one is חייב if he damaged קרקע של הקדש since there is no מעילה if someone benefitted from הקדש של הקדש.

The reason we cannot say that the משנה meant this is -

דכיון דהם נכסי גבוה מעילה לא מעלה ולא מורדת:

For since they are the property of הקדש, whether or not there is מעילה **does not add nor diminish** the liability for this act of היזק. If it is הקדש property, there is no חיוב תשלומין, regardless of the מעילה.⁴

Summary

Articles which belong to הקדש are certainly excluded from receiving payment for damages suffered (regardless if there is a מעילה or not).

Thinking it over

If the משנה did not mean to exclude קרקע (which is a מעילה בה דין מעילה), then why indeed did the משנה state מעילה בהן דין מעילה??!

¹ It would seem that if they were damaged, the מזיק would be חייב (according to our משנה).

² The term כלומר indicates that תוספות (or רש"י, etc.) intends to resolve a difficulty in the apparent understanding of the גמרא. See 'Overview' for an explanation of this difficulty.

³ The term 'exclude' ('למעט') is used here to mean to exclude them from the פטור of being נכסים שיש בהם מעילה; and have the מזיק be חייב since this is מעילה בהם מעילה.

⁴ See שור. If he is מקדיש קרקע, etc. it leaves the רשות בעלים completely and it now belongs to הקדש. [See however the מהרש"ל on שור, concerning the שור ד"ה שור.] However the משנה could be referring to קדשים קלים which do not belong to הקדש (as of yet [according to ר"ה]), it is (just) the responsibility of the קרבן to bring it for a מקדיש.